

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ **È È** **ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή Νο 33194/02)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2005

Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, που καθορίζονται στο άρθρο 44 παρ.2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές τροποποιήσεις

Στην υπόθεση **È È** **κατά της ΕΛΛΑΔΑΣ**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), που συνεδριάζει στην αίθουσα του συμβουλίου, το οποίο αποτελείται από :

κ. Λ. ΛΟΥΚΑΙΔΗ, Πρόεδρο

κ. Σ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ

κα Φ. ΤΟΥΛΚΕΝΣ

κ. Π. ΛΟΡΕΝΖΕΝ

κα Ν. ΒΑΖΙΚ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

κα Σ. ΜΠΟΤΟΥΣΑΡΟΒΑ

κ. Α. ΚΟΒΛΕΡ, Δικαστές και

κ. Μ.Σ. ΝΙΛΣΕΝ, Γραμματέα Τμήματος,

Αφού συσκέφθηκε σε μυστική διάσκεψη στις 27 Ιανουαρίου 2005, Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, που υιοθετήθηκε την ημερομηνία αυτή :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.- Η υπόθεση ξεκίνησε με προσφυγή (No 33194/02) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, την οποία υπήκοος του εν λόγω

Κράτους, η κα Ε Ε («προσφεύγουσα») εισήγαγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 16 Αυγούστου 2002, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2.- Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τον κ. Ι. ΣΤΑΜΟΥΛΗ, Δικηγόρο μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εντεταλμένους αντιπροσώπους της κ. ΑΠΕΣΟ, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κα Μ. ΠΑΠΙΔΑ, Εισηγήτρια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

3.- Στις 30 Σεπτεμβρίου 2003, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο το άρθρο 29 παρ.3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και της ουσίας.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ

4.- Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1925 και διαμένει στην Αθήνα.

5.- Το 1964, ο πατέρας της προσφεύγουσας την προικοδότησε με οικοπέδο, που βρίσκεται στην περιοχή της Αγίας Μαρίνας Λοιμικού στο Μαραθώνα Αττικής. Το 1968, ο σύζυγος της προσφεύγουσας, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε υπογράψει συμφωνία για την πώληση του εν λόγω ακινήτου, κατηγορήθηκε για πλαστογραφία και απάτη κατά του Δημοσίου, το οποίο διεκδικούσε την ιδιοκτησία του επίδικου οικοπέδου. Δύο ποινικές διαδικασίες ακολουθήθηκαν κατά του συζύγου της προσφεύγουσας, στο τέλος των οποίων ο τελευταίος αθώωθηκε.

6.- Στις 20 Μαΐου 1974, ο σύζυγος της προσφεύγουσας άσκησε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών προσφυγή, με την οποία ζητά να αναγνωρισθεί κύριος του εν λόγω οικοπέδου.

7.- Με προδικαστική απόφαση με αριθμό 2634/1975, το Δικαστήριο διέταξε πραγματογνωμοσύνη. Αφού ματαιώθηκε κατ' επανάληψη, η συνεδρίαση έλαβε χώρα στις 20 Οκτωβρίου 1976.

8.- Το 1983, ο νόμος Νο 1329/1983 κατήργησε το θεσμό της προίκας.

9.- Στις 20 Αυγούστου 1986, το δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή, που ασκήθηκε από το σύζυγο της προσφεύγουσας (απόφαση Νο 6587/1986). Στις 4 Μαΐου 1987, αυτός άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής. Η συνεδρίαση έλαβε χώρα στις 20 Οκτωβρίου 1987.

10.- Με προδικαστικές αποφάσεις με αριθμούς 13410/1987, 4511/1988 και 7670/1989, το Εφετείο Αθηνών διέταξε την επανάληψη της πρωτόδικης δίκης και των πραγματογνωμοσυνών. Στις 14 Ιανουαρίου και 19 Μαρτίου 1991, η προσφεύγουσα, η οποία υποκατέστησε το σύζυγό της στις 18 Ιανουαρίου 1988 σύμφωνα με τη δυνατότητα, που της χορηγούσε ο νόμος, που κατήργησε την προίκα, να διαχειρίζεται η ίδια την περιουσία της - ζήτησε τον προσδιορισμό καινούργιας δικασίμου. Αυτή προσδιορίσθηκε για τις 26 Φεβρουαρίου και 7 Μαΐου 1991 αντίστοιχα, αλλά στη συνέχεια αναβλήθηκε λόγω απουσίας της προσφεύγουσας.

11.- Στις 28 Φεβρουαρίου και 30 Σεπτεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα ζήτησε τον προσδιορισμό καινούργιας δικασίμου. Ύστερα από πολλές αναβολές, αυτή έλαβε χώρα στις 23 Μαρτίου 1999.

12.- Στις 28 Μαΐου 1999, το Εφετείο αναγνώρισε την προσφεύγουσα ως ιδιοκτήτρια του επιδικού οικοπέδου (απόφαση Νο 4853/1999).

13.- Στις 21 Νοεμβρίου 1999, το Κράτος άσκησε αίτηση αναίρεσης.

14.- Στις 21 Δεκεμβρίου 2001, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αναίρεση (απόφαση Νο 1812/2001). Η απόφαση αυτή

καθαρογράφηκε στις 25 Ιανουαρίου 2002 και θεωρήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2002. Από την τελευταία αυτή ημερομηνία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να αποκτήσουν αντίγραφο της απόφασης. Η προσφεύγουσα απέκτησε ένα στις 19 Φεβρουαρίου 2002.

II.- ΙΣΧΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

15.- Οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζουν :

ΑΡΘΡΟ 106

«Το δικαστήριο ενεργεί μόνο ύστερα από αίτηση του διαδίκου και αποφασίζει με βάση τους ισχυρισμούς, που προβάλλουν οι διάδικοι (...)»

ΑΡΘΡΟ 108

«Οι διαδικαστικές πράξεις λαμβάνουν χώρα με την πρωτοβουλία ή την επιμέλεια των διαδίκων (...)»

Τα προαναφερόμενα άρθρα επικυρώνουν αντίστοιχα τις αρχές διάθεσης και πρωτοβουλίας των διαδίκων. Σύμφωνα με την αρχή διάθεσης της δίκης, η δικαστική προστασία μέσα στο πλαίσιο των αστικών διαφορών παρέχεται μόνο αν αυτή ζητείται από τους διαδίκους, στο μέτρο που ζητείται και εφόσον συνεχίζει να ζητείται. Επιπλέον, σύμφωνα με την αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων, η πρόοδος της αστικής διαδικασίας εξαρτάται πλήρως από την επιμέλεια των διαδίκων (Π. ΓΕΣΣΙΟΥ – ΦΑΛΤΣΙ, Πολιτική Δικονομία στην Ελλάδα, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ – ΚΛΥΒΕΡ, σελ. 45 και επ.)

ΑΡΘΡΟ 260

«Αν οι διάδικοι δεν παραστούν στη συζήτηση (...) αυτή αναβάλλεται (...)».

ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

16.- Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η διάρκεια της διαδικασίας αφήφησε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ.1 της Σύμβασης, το οποίο διατυπώνεται με τον ακόλουθο τρόπο :

«Παν πρόσωπος έχει δικαίωμα, όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίσει (...) αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσης (...).».

A.- ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

17.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι η προσφυγή δεν είναι δεκτή λόγω μη τήρησης της προθεσμίας των έξι μηνών. Σημειώνει, ότι από τη δημοσίευση της απόφασης με αριθμό 1812/2001, δηλαδή τις 21 Δεκεμβρίου 2001, οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να ενημερωθούν τηλεφωνικά ή να διαβάσουν το σχέδιο της απόφασης. Προσθέτει, ότι εν λόγω η απόφαση καθαρογράφηκε στις 25 Ιανουαρίου 2002 και θεωρήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2002. Έκτοτε, η αγωγή, που εισήχθηκε στις 16 Αυγούστου 2002 είναι εκπρόσθεσμη.

18.- Η προσφεύγουσα αντικρούει τη θέση αυτή. Ισχυρίζεται, ότι σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όλες οι προθεσμίες για την άσκηση των προσφυγών κατά το εθνικό δίκαιο της Ελλάδας αναστέλλονται από την 1^η έως τις 31^η Αυγούστου και προτείνει, ότι η λύση αυτή πρέπει, επίσης, να εφαρμοσθεί ενώπιον του Δικαστηρίου.

19.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης, μπορεί να επιληφθεί μόνο σε προθεσμία έξι μηνών από τότε που η εθνική απόφαση κατέστη οριστική. Στο σημείο αυτό, κρίθηκε ότι όταν στον προσφεύγοντα κοινοποιείται αυτεπάγγελτα αντίγραφο της εθνικής τελεσίδικης απόφασης, είναι πλέον σύμφωνο με το αντικείμενο της διάταξης αυτής

να θεωρηθεί ότι η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία επίδοσης του αντιγράφου της απόφασης (βλ. κυρίως ΒΟΡΜ κατά ΑΥΣΤΡΙΑΣ, απόφαση της 29 Αυγούστου 1997, Συλλογή Αποφάσεων 1997 - V, σελίδα 1547 § 33) και όταν η επίδοση δεν προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, όπως στην περίπτωση αυτή, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία καθαρογραφής της απόφασης, ημερομηνία από την οποία οι διάδικοι μπορούν πραγματικά να λάβουν γνώση του περιεχομένου της (ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ (GC), No 31423/96 § 30, CEDH 1999-II). Σύμφωνα με τη νομολογία, το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να δεχθεί το επιχείρημα της Κυβέρνησης, ότι η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει την ημέρα, που οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποκτήσουν πληροφορίες τηλεφωνικά ή να διαβάσουν το σχέδιο της απόφασης.

20.- Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση No 1812/2001, τελεσίδικη εθνική απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 35 § 1 της Συνθήκης, καθαρογράφηκε στις 25 Ιανουαρίου 2002 και θεωρήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2002. Η αιτούσα απέκτησε αντίγραφο αυτής στις 19 Φεβρουαρίου 2002 και άσκησε προσφυγή σε διάστημα μικρότερο των έξι μηνών το αργότερο, στις 16 Αυγούστου 2002. Το Δικαστήριο εκτιμά, ότι το διάστημα ανάμεσα στην ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα μπορούσε να αποκτήσει αντίγραφο της εν λόγω απόφασης και την ημερομηνία κατά την οποία αυτή έλαβε γνώση δεν επιτρέπει κριτική και δεν πρέπει να της κατηγορήσουμε, ότι δεν ενήργησε για μεγάλη περίοδο ή ότι δεν έδειξε επιμέλεια. Αυτό, αφού μάλιστα το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, ότι δεν πρέπει μπορούμε να αξιώσουμε από αυτήν να έχει πληροφορηθεί από την μια ημέρα στην άλλη για την ύπαρξη δικαστικής απόφασης, η οποία δεν της κοινοποιήθηκε ποτέ. (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ, απόφαση της 22

Οκτωβρίου 1997, Συλλογή Αποφάσεων 1997 – VI, σελίδα 2287 § 32). Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση της Κυβέρνησης.

21.- Το Δικαστήριο διαπιστώνει, επιπλέον, ότι ο ισχυρισμός δεν είναι προφανώς αβάσιμος, σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ.3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι αυτός δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο अपараδέκτου. Πρέπει, λοιπόν, να τον κρίνει παραδεκτό.

B.- ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

1.- ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ

22.- Η Κυβέρνηση σημειώνει ότι η Ελλάδα αναγνώρισε το δικαίωμα ατομικής προσφυγής στις 20 Νοεμβρίου 1985 και ότι τα γεγονότα, που εξελίχθηκαν πριν την ημερομηνία αυτή, βρίσκονται εκτός της αρμοδιότητας *ratione temporis* του Δικαστηρίου. Σύμφωνα με αυτήν, η διαδικασία ξεκίνησε στις 18 Ιανουαρίου 1988, όταν η προσφεύγουσα υποκατέστησε το σύζυγό της. Η Κυβέρνηση αναφέρεται σχετικά στην υπόθεση ΣΤΡΑΒΟΡΑΒΔΗΣ, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε, ότι η περίοδος, που πρέπει να ληφθεί υπόψη δεν ξεκίνησε παρά με την αίτηση του προσφεύγοντα, που ζητά την επανάληψη της διαδικασίας, που ξεκίνησε από τη μακαρίτισσα τη μητέρα του (ΣΤΡΑΒΟΡΑΒΔΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ απόφαση No 45140/98, 12 Οκτωβρίου 2000). Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, τέλος, ότι από τη συνολική διάρκεια της διαδικασίας θα έπρεπε, επίσης, να αφαιρεθούν οι περίοδοι διακοπών των δικαστηρίων (από την 1^η Ιουλίου μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου κάθε έτους).

23.- Η προσφεύγουσα δεν τοποθετήθηκε.

24.- Το Δικαστήριο σημειώνει, ότι η παρούσα απόφαση δεν θα έπρεπε να εξομοιωθεί με την υπόθεση ΣΤΡΑΒΟΡΑΒΔΗ, που επικαλείται η Κυβέρνηση. Στην πραγματικότητα στην υπόθεση αυτή, ο θάνατος της μητέρας του προσφεύγοντα επέφερε τη διακοπή της

διαδικασίας για αστική ευθύνη, που η ενδιαφερομένη είχε ξεκινήσει κατά ιδιώτου (ΣΤΡΑΒΟΡΑΒΔΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ). Επομένως, η προσφυγή του προσφεύγοντα, που ζητά την επανάληψη της διαδικασίας αποτελούσε καινούργια αρχή αυτής, ενώ, στην παρούσα υπόθεση, η προσφεύγουσα υποκατέστησε απλώς από τον άνδρα της στην τρέχουσα διαδικασία, επωφελούμενη, έτσι, από την κατάργηση του θεσμού της προίκας, που την εμπόδιζε να ασκήσει προσωπικά την επίδικη αγωγή το 1974.

25.- Το Δικαστήριο σημειώνει, ότι η επίδικη διαδικασία ξεκίνησε στις 20 Μαΐου 1974 με την εισαγωγή της υπόθεσης στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών και ολοκληρώθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2001 με την απόφαση Νο 1812/2001 του Αρείου Πάγου. Διήρκησε, λοιπόν και για τους τρεις βαθμούς είκοσι επτά χρόνια, επτά μήνες και μία ημέρα, από τα οποία δεκαέξι χρόνια ένα μήνα και μία ημέρα μετά τις 20 Νοεμβρίου 1985, ημερομηνία αναγνώρισης του δικαιώματος ατομικής προσφυγής κατά της Ελλάδας.

2.- ΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

26.- Η Κυβέρνηση προβαίνει σε λεπτομερή και χρονολογική ανάλυση της διαδικασίας για να αποδείξει, ότι κάθε στάδιο αυτής διεξήχθη με ταχύτητα. Υποστηρίζει, ότι η υπόθεση ήταν πολύπλοκη και ότι η συμπεριφορά της προσφεύγουσας, η οποία δεν παρουσιάσθηκε στη συνεδρίαση κατ' επανάληψη και η οποία καθυστέρησε υπερβολικά την αίτηση προσδιορισμού δικασίμου ενώπιον του Εφετείου, συνεισέφερε κατά πολύ στην παράταση της διάρκειας της διαδικασίας αυτής. Κατέληξε, ότι η συμπεριφορά των αρμοδίων οργάνων, που επιλήφθηκαν, δεν επιδέχεται κριτικής.

27.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι ο λογική διάρκεια της διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τα περιστατικά της ένδικης υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια, που έχουν ήδη διαμορφωθεί νομολογιακά,

όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά των αιτούντων και αυτή των αρμοδίων αρχών καθώς και το αντικείμενο της διένεξης για τους ενδιαφερομένους (βλ. μεταξύ άλλων, ΦΡΥΝΤΛΕΝΤΕΡ κατά ΓΑΛΛΙΑΣ (GC), No 30979/96, § 43, CEDH 2000 – VII).

28.- Το Δικαστήριο επεξεργάσθηκε κατ' επανάληψη υποθέσεις, που αφορούν παρόμοια ζητήματα με αυτό της εν λόγω περίπτωσης και διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερόμενη υπόθεση ΦΡΥΝΤΛΕΝΤΕΡ)

29.- Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία, που του προσκομίσθηκαν, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η Κυβέρνηση δεν προβάλλει ως ισχυρισμό γεγονός ή επιχείρημα που μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Ιδιαίτερα όσον αφορά τη συμπεριφορά της προσφεύγουσας, το Δικαστήριο δέχεται ότι καθόσον η ενδιαφερομένη δεν εκδήλωσε ενδιαφέρον για να επαναληφθεί η διαδικασία ενώπιον του Εφετείου Αθηνών, αυτή δεν είχε κανένα περιθώριο ελιγμού. Στην πραγματικότητα, σύμφωνα με τις αρχές της ελεύθερης διάθεσης της δίκης και της πρωτοβουλίας των διαδίκων, που καθιερώνονται από τα άρθρα 106 και 108 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (βλ. προαναφερόμενη παράγραφος 15), η εξέλιξη της διαδικασίας εξαρτάται πλήρως από την επιμέλεια των διαδίκων. Αν αυτοί εγκαταλείψουν προσωρινά ή οριστικά τη διαδικασία, τα δικαστήρια δεν μπορούν με δική τους πρωτοβουλία να τους επιβάλουν την επανάληψή τους. Επομένως, το Δικαστήριο συμφωνεί με την Κυβέρνηση η προσφεύγουσα να είναι υπεύθυνη για καθυστέρηση έξι ετών περίπου στη διεξαγωγή της διαδικασίας. Εντούτοις, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η καθυστέρηση αυτή δεν επαρκεί για να απαλλαχθούν οι δικαστικές αρχές από την ευθύνη τους για τη συνολική διάρκεια της διαδικασίας.

30.- Λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του στο θέμα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η διάρκεια της

επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Κατά συνέπεια, υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ Νο 1.

31.- Η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται, επίσης, ότι η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας έθιξε το δικαίωμά σεβασμού της παρουσίας της, όπως εγγυάται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1.

32.- Η Κυβέρνηση δεν τοποθετείται.

33.- Το Δικαστήριο αναφέρει, επίσης, ότι το παράπονο αυτό συνδέεται με αυτό, που εξετάσθηκε πιο πάνω και πρέπει, κατά συνέπεια, να γίνει δεκτός.

34.- Σχετικά με τη διαπίστωση, που συνδέεται με το άρθρο 6 § 1 (προαναφερόμενη παράγραφος 30), το Δικαστήριο εκτιμά, ότι δεν συντρέχει περίπτωση να εξετάσει, αν υπάρχει στην περίπτωση αυτή, παραβίαση της διάταξης αυτής (βλ. ΖΑΓΚΙ κατά ΙΤΑΛΙΑΣ, Απόφαση της 19 Φεβρουαρίου 1991, σειρά Α Νο 194 – C, σελ. 47 § 23).

III.- ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

35.- Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει, ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση».

A.- ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

36.- Η προσφεύγουσα απαιτεί ηθική αποζημίωση, για το ποσό της οποίας επαφίεται στη κρίση του Δικαστηρίου.

37.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, καταρχήν, ότι η βεβαίωση της παράβασης θα αποτελούσε από μόνη της επαρκή δίκαιη ικανοποίηση, λαμβάνοντας υπόψη τα περιστατικά της υπόθεσης.

38.- Το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η προσφεύγουσα υπέστη βέβαιη ηθική ζημία. Αποφασίζοντας δίκαια, με βάση το άρθρο 41 της Σύμβασης, της χορηγεί για το λόγο αυτό € 20.000, πλέον των φόρων επί του ποσού.

B.- ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

39.- Η προσφεύγουσα ζητά, επίσης, € 100.000 για τα έξοδα και τις δικαστικές δαπάνες, που πραγματοποιήθηκαν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου. Ζητά, επιπλέον, την επιστροφή των εξόδων και δικαστικών δαπανών, που πραγματοποιήθηκαν για το Δικαστήριο, αλλά αφήνει σε αυτό να καθορίσει το ποσό. Δεν προσκομίζει αποδεικτικό έγγραφο ή σημείωμα αμοιβών.

40.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι οι αξιώσεις της προσφεύγουσας είναι αόριστες και αδικαιολόγητες.

41.- Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση των εξόδων και των δικαστικών δαπανών με βάση το άρθρο 41 προϋποθέτει, ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επιπλέον, εύλογα ως προς το ύψος των επιτοκίων τους (ΙΑΤΡΙΔΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ (δίκαιη ικανοποίηση) (GC), No 3110/96, § 54, CEDH 2000 – XI).

42.- Επειδή πρόκειται για έξοδα και δαπάνες, που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει κρίνει ήδη, ότι η διάρκεια της διαδικασίας μπορούσε να προκαλέσει αύξηση των εξόδων και δικαστικών δαπανών του προσφεύγοντα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει, λοιπόν, να ληφθούν υπόψη (βλ. μεταξύ άλλων ΚΑΠΟΥΑΝΟ κατά Ιταλίας, απόφαση της 25 Ιουνίου 1987, σειρά

A, No 119-A, σελ. 15 § 37). Εντούτοις, στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο σημειώνει, ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει αποδεικτικό έγγραφο σε ό,τι αφορά τα έξοδα, που πραγματοποιήθηκαν ενώπιον των δικαστηρίων, που επιλήφθηκαν του θέματος. Συντρέχει, λοιπόν, περίπτωση να απορριφθεί το μέρος αυτό των αξιώσεων. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα εκπροσώπησης της προσφεύγουσας ενώπιόν του, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι οι αξιώσεις της τελευταίας δεν είναι ούτε λεπτομερείς, ούτε συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Πρέπει, λοιπόν, να απορριφθεί το αίτημά της στο θέμα αυτό, επίσης.

Γ.- ΤΟΚΟΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ

30.- Το Δικαστήριο κρίνει κατάλληλο να βασίσει τον τόκο υπερημερίας στο οριακό επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή δεκτή
2. *Αποφαίνεται* ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης
3. *Αποφαίνεται* ότι δεν υπάρχει λόγος εξέτασης του παραπόνου σχετικά με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου No 1
4. *Αποφαίνεται* ότι
 - το εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλει στην προσφεύγουσα μέσα σε διάστημα τριών μηνών από τότε που η απόφαση θα καταστεί οριστική, σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Συνθήκης, € 20.000 για ηθική βλάβη, πλέον των φόρων επί του ποσού.
 - από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα αυξηθεί με απλό επιτόκιο ίσο με το οριακό επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής

Τράπεζας, που εφαρμόζεται κατά την περίοδο αυτή, αυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

5. *Απορρίπτει* την αίτηση δίκαιης ικανοποίησης για το επιπλέον.

Συντάχθηκε στα γαλλικά, μετά κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 17 Φεβρουαρίου 2005 σε εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Υπογραφές

Σορεν ΝΙΕΛΣΕΝ

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Γραμματέας

Πρόεδρος

Επικύρωση του φωτοαντιγράφου στο Στρασβούργο στις 17.02.2005 από το Σ. ΝΙΕΛΣΕΝ, Γραμματέα

Υπογραφή Σ. ΝΙΕΛΣΕΝ

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο αντίγραφο στα γαλλικά
Αθήνα, 03.06.2005 Η Μεταφράστρια Ε. Παπαμαύρου